

JAUNASIS GAMTOS DETEKTYVAS

Animaciniai filmai yra puikus būdas mokytis apie gamtą, susipažinti su naujomis ar retai matomomis gyvūnų rūšimis ir išmokti svarbių pamokų, pavyzdžiui, apie gamtosaugą bei atsakingą elgesį gamtoje. Siekiant, kad pasakojimas būtų įtraukus, gyvūnai animacijoje kartais sužmoginami: jie kalba, rengiasi, turi šukuosenas ar elgiasi taip, kaip tikri gyvūnai įprastai nesielgia. Todėl žiūrėdami filmus turime mokytis atskirti, kas yra kūrėjų fantazija, o kas – tikra gamta.

Tavo užduotis – tapti jaunuoju gamtos detektyvu. Stebėk, lygink ir išsiaiškink, kuo filmo herojai skiriasi nuo tikrų gamtoje sutinkamų gyvūnų.

BALINIO VĖŽLIO BYLA

Filme matome didelį žalią vėžlį. Jis turi dantis, plaukus ant galvos, o ant jo kiauto veši augalai. Tikroje gamtoje Lietuvoje ir Lenkijoje yra aptinkamas balinis vėžlys – tai reta ir saugoma rūšis.

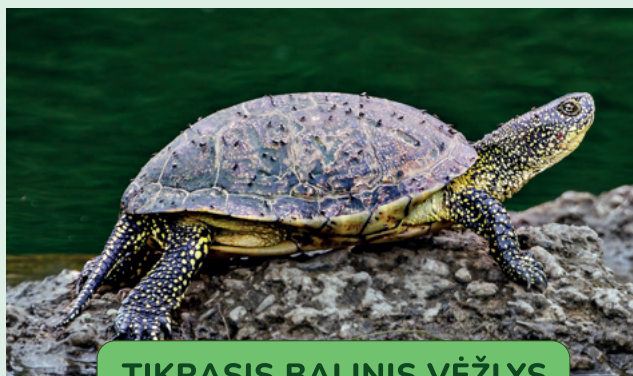

Balinis vėžlys įrašytas į Lietuvos raudonąją knygą.

Balinis vėžlys gyvena ne kelmo viduje ir ne sausame miške, o prie vandens: kūdrose, tvenkiniuose, pelkutėse, senvagėse ar kitose šlapiose, saulės įšildomose vietose.

VĖŽLYS FILME

TIKRASIS BALINIS VĖŽLYS

1. SURASK SKIRTUMUS.

Pažiūrėk į filmo vėžlį ir į tikrą balinį vėžlį. Parašyk arba apibrauk bent **5 skirtumus**.

Ką pastebėjai?

1 skirtumas _____

2 skirtumas _____

3 skirtumas _____

4 skirtumas _____

5 skirtumas _____

2. KAS FILME IŠGALVOTA?

Pažymėk, ar taip gali būti tikroje gamtoje.

Teiginys

Balinis vėžlys turi plaukus ant galvos.

Taip

☐

Ne

☐

Balinis vėžlys gali turėti purvo ar dumblių ant kiauto.

☐☐

Ant vėžlio kiauto, kaip gėlyne, gali augti gėlės.

☐☐

Balinis vėžlys gyvena prie vandens.

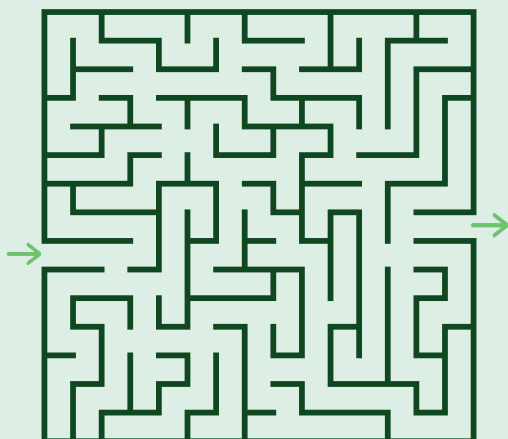
☐☐

Vėžlio kiautas yra jo kūno dalis.

☐☐

3. NUVESK VĖŽLĮ NAMO.

Nubrėšk kelią, kuriuo balinis vėžlys pasieks tikrąją savo buveinę.

1.

Sausas miško kelmas

2.

Dykuma

3.

Tamsus urvas

4.

Saulėta kūdra / pelkutė

Kodėl pasirinkai šią vietą? _____

VĖŽLIO BURNA IR TIKROJI BUVEINĖ

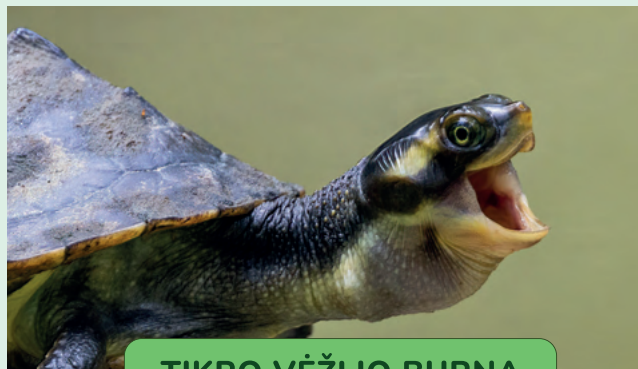
AR VĖŽLYS TURI DANTIS?

Filme vėžlys pavaizduotas su žmogaus dantimis, tačiau tikri vėžliai neturi tokių dantų. Jie kanda kieta, į snapą panašia burna. Todėl filmo vėžlio šypsena yra kūrėjų fantazija.

VĖŽLIO BURNA FILME

TIKRO VĖŽLIO BURNA

1. DETEKTYVO KLAUSIMAS.

Atidžiai pažiūrėk į abi burnas. Kuo skiriasi filmo vėžlio burna nuo tikro vėžlio burnos?

Mano atsakymas:

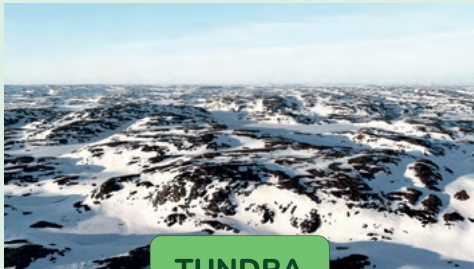
BALTOSIOS PELĖDOS MŪSLĖ

Filme matome baltos spalvos pelėdą su ryškiomis „ausytėmis“. Ji primena baltąją pelėdą. Tačiau baltoji pelėda paprastai gyvena ne Lietuvos ar Lenkijos miškuose, o šaltose, atvirose Arkties tundros vietose. Be to, baltosios pelėdos galva dažniausiai yra apvali ir be ryškių plunksnų kuokštų.

1. KUR GYVENTŲ BALTOJI PELĖDA?

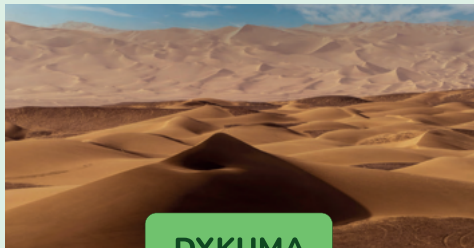
Pažymėk, kuri buveinė labiausiai tiktų baltajai pelėdai.

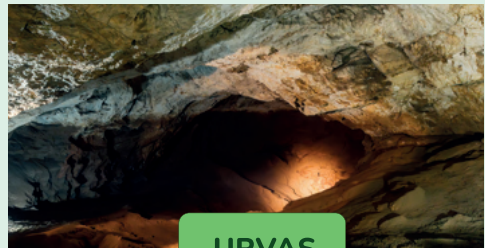
TUNDRA

DŽIUNGLĖS

DYKUMA

URVAS

Kodėl? _____

Prie kiekvienos buveinės parašyk tinkamus žodžius.

Šalta, karšta, drėgna, sausa, snieguota, tamsu, vėsu, atvira, daug medžių, daug smėlio, mažai medžių, daug ledo, vėjuota, mažai šviesos.

PELĖDOS PASAULYJE IR APUOKO PASLAPTYS

1. PELĖDŲ KELIONĖ PO PASAULĮ.

Ne visos pelėdos gyvena vienodai: vienos mėgsta šaltį, kitos – miškus, o kai kurios įsikuria netoli žmonių.

Perskaityk užuominas. Prie kiekvienos pelėdos parašyk skaičių ir pažymėk jos gyvenamąją vietą žemėlapyje.

Užuominos:

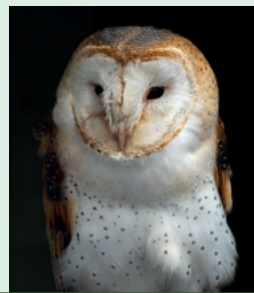
1. Aš gyvenu labai šaltose, atvirose vietose, kur daug sniego ir ledo.
2. Aš esu labai didelė pelėda ir turiu ryškius plunksnų kuokštus. Gyvenu Europoje ir Azijoje.
3. Mano veidas primena širdelę. Dažnai gyvenu netoli žmonių – sodybose, daržinėse ar bokštuose.
4. Aš esu labai maža pelėda. Gyvenu šiltose vietose, kur yra dykumų ir auga kaktusai.

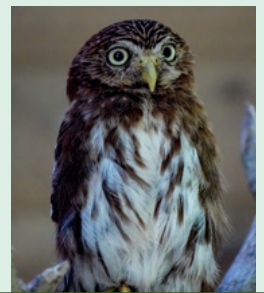
BALTOJI PELĖDA

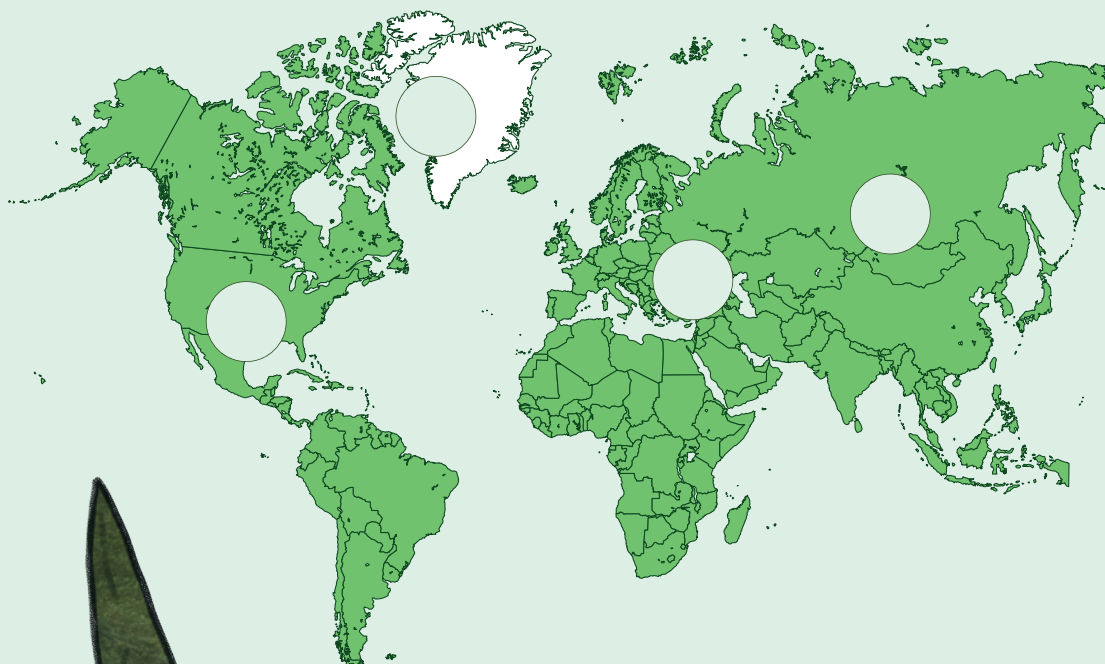
DIDYSIS APUOKAS

LIEPSNOTOJI PELĖDA

KAKTUSINĖ PELĖDA

2. APUOKAS AR BALTOJI PELĖDA?

Filme balta pelėda turi ryškias „ausytes“, todėl primena ir baltąją pelėdą, ir apuoką. Palyginkime!

! Svarbu žinoti: apuokas irgi yra pelėda, tik kitos rūšies.

DIDYSIS APUOKAS

BALTOJI PELĖDA

Sujunk aprašą su tinkama pelėda.

Aprašas A

Dažniausiai balta.
Gyvena labai šaltose vietose.
Galva apvali.
Ryškių „ausyčių“ paprastai neturi.

Aprašas B

Dažniausiai rusvai margas.
Turi ryškius plunksnų kuokštus.
Labai didelis.
Gyvena Europoje ir Azijoje.

3. RASK 3 SKIRTUMUS.

Atidžiai pažiūrėk į abi pelėdas ir parašyk 3 skirtumus, kuriuos matai.

- _____
- _____
- _____

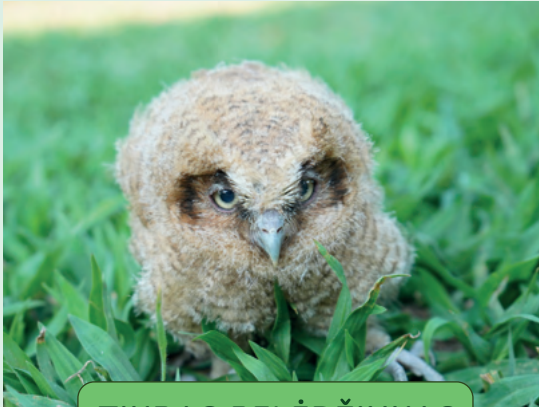
AR ŽINOJAI?

Apuokas ir baltoji pelėda yra dvi skirtingos pelėdų rūšys. Viena geriau prisitaikiusi gyventi šaltose vietose, o kita – prie miškų ir kitų Europos bei Azijos buveinių.

PELĖDŽIUKO KŪRYBINĖ UŽDUOTIS

Filme pelėdžiukai atrodo visai kitaip nei suaugusios pelėdos. Tačiau tikrovėje pelėdų jaunikliai dažniausiai būna pūkuoti, apvalūs ir jau nuo mažens primena mažas suaugusias pelėdas.

TIKRAS PELĖDŽIUKAS

FILMO PELĖDŽIUKAS

1. PALYGINK.

Pažiūrėk į tikrą pelėdos jauniklį ir filmo pelėdžiuką.

Klausimas

Kuris atrodo pūkuotesnis?

Kuris panašesnis į suaugusią pelėdą?

Kuo skiriasi jų galvos forma?

Kuo skiriasi jų plunksnos?

Mano atsakymas

2. APIBRAUK TIKRAM PELĖDŽIUKUI TINKAMUS ŽODŽIUS.

Apibrauk 4 žodžius, kurie geriausiai apibūdina tikrą pelėdos jauniklį.

pūkuotas

apvalus

minkštas

ilgasnapis

suaugėlio formos

mažas

su pūkais

visiškai lygus

STUMBRO ŠYPSENA IR KIRSTUKAI MEDŽIUOSE

STUMBRO ŠYPSENOS MĪSLĖ

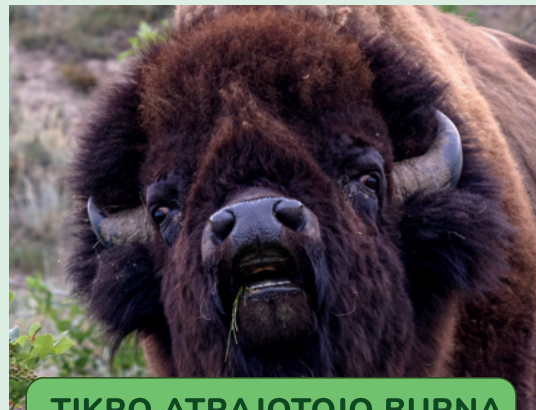

Filme stumbras kalba plačiai prasižiojęs ir matyti jo daili šypsena. Tikrovėje stumbrai, kaip ir kiti atrajotojai, turi kitokią dantų sandarą nei žmonės. Kai kuriose burnos vietose jų dantys atrodo kitaip arba jų visai nėra.

Ar pastebėsi, kuo filmo stumbro šypsena skiriasi nuo tikro atrajotojo burnos?

FILMO STUMBRAS

TIKRO ATRAJOTOJO BURNĄ

1. KUO SKIRIASI ANIMACINIS IR TIKRAS STUMBRAS?

Pažiūrėk į filmo stumbro burną. Ką filmo kūrėjai pavaizdavo kitaip?

2. PAŽYMĖK TEISINGĄ ATSAKYMĄ.

Stumbras viršutinėje burnos dalyje:

☐

turi žmogaus tipo kandžius.

☐

neturi viršutinių priekinių kandžių.

☐

turi aštrius iltis kaip vilkas.

3. UŽBAIK SAKINĮ.

Stumbras yra atrajotojas, todėl jo burna pritaikyta ēsti:

☐

žuvį.

☐

vabzdžius.

☐

žolę, lapus ir kitus augalus.

KIRSTUKAI MEDŽIUOSE?

Filme kirstukai laipioja po medžius ir juda aukštai šakose. Tačiau tikri kirstukai daugiausia gyvena arti žemės. Jie slapstosi tarp žolių, lapų, samanų, šakelių ir ten ieško maisto – vabzdžių, vorų, sliekų ar kitų smulkių gyvių.

4. KUR KIRSTUKUI BŪTŲ TINKAMIAUSIA?

Apibrauk tas vietas, kuriose tikras kirstukas ieškotų maisto arba slėptųsi.

Nubrauk tas vietas, kurios labiau tinka filmui nei tikrai gamtai.

Medžio viršūnė

Aukšta šaka

Lapų paklotė

Samanos

Urvelis po šaknimis

Paukščio lizdas

5. KIRSTUKO DIENA.

Pažymėk:

tai, ką tikras kirstukas galėtų daryti;

tai, kas labiau tinka animaciniam filmui.

Veikla

Ženklas

Ieško vabzdžių tarp lapų.

Slepiasi samanose.

Ilisi po šaknimis.

Laipioja aukštai medžio šakomis.

Gyvena paukščio lizde.

Bėgioja arti žemės.

